

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Lungu Artur în numele inculpatului Bejinari Serghei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Bejinari Serghei XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 12.06.2014 -10.12.2018

Instanța de apel: 16.01.2019-15.09.2022;

Instanța de recurs: 13.12.2022–22.02.2023.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Ocnîța din 10 decembrie 2018, Bejinari Serghei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.145 alin.(2) lit. b), e), j) Cod penal, la 15 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

În privința învinuirii înaintate inculpatului în temeiul art.art.27, 188 alin.(3) lit. c), d) Cod penal procesul penal a fost încetat din motivul renunțării la învinuire de către procuror.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Bejinari Serghei, pe 16 februarie 2014, aproximativ la orele 14:00-15:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a intrat în gospodăria lui Puntea Evghenia, situată în satul XXXXX, raionul XXXXX, unde observând-o pe ultima în fața casei, a atacat-o cu aplicarea violenței, aplicându-i o lovitură cu o bucată de lemn în regiunea capului.

Apoi a târât-o în casă și a imobilizat-o, punându-i o pungă din polietilenă pe cap, legând-o cu o sfoară de gât, mâinile cu un prosop, picioarele cu o pereche de ștrampi de dame.

Apoi în scopul omorului lui Puntea Evghenia i-a mai aplicat câteva lovituri în regiunea capului, organ de importanță vitală, în mod conștient provocând victimei suferințe deosebite, cauzându-i conform raportului de expertiză nr. XXXXX din 18 februarie 2014 - traumatism craniu-cerebral deschis sub formă de plăgi multiple, contuzie la cap, hemoragie în țesuturile moi pericraniene, fractura oaselor bolții și bazei craniului, hemoragie subarahnoidală, în rezultatul la ce ultima a decedat.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut în drept că, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art.145 alin.(2) lit. b), e), j) Cod penal- *omor intenționat, săvârșit din interes material, profitând de starea de neputință cunoscută a victimei,*

care se datorează vârstei înaintate, cu o deosebită cruzime.

Cât privește învinuirea adusă inculpatului în baza art.art.27, 188 alin.(3) lit. c), d) Cod penal, potrivit rechizitoriului Bejinari Serghei a fost învinuit în aceea că pe 16 februarie 2014, știind că pensionara Puntea Evghenia locuitoare a satului XXXXX, raionul XXXXX locuiește de una singură și presupunând că la domiciliul acesteia se află careva sume de bani, a hotărât să comită un atac tâlhăresc asupra ultimei, în scopul sustragerii bunurilor.

Astfel, aproximativ la orele 14:00-15:00 Bejinari Serghei, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a intrat în gospodăria lui Puntea Evghenia situată în satul XXXXX, raionul XXXXX, unde observând-o pe ultima în fața casei a atacat-o cu aplicarea violenței, aplicându-i o lovitură cu o bucată de lemn în regiunea capului. Apoi a târât-o în casă și a imobilizat-o, punându-i o pungă din polietilenă pe cap, legând-o cu o sfoară de gât, mâinile cu un prosop și picioarele cu o pereche de ștrampi de dame, după ce i-a mai aplicat câteva lovituri în regiunea capului, cauzându-i conform raportului de expertiză nr. XXXXX din 18 februarie 2014 traumatism craniu-cerebral deschis sub formă de plăgi multiple contuze la cap, hemoragie în țesuturile moi pericraniene, fractura oaselor bolții bazei craniului, hemoragie subarahnoidală în focar, în rezultat la ce ultima a decedat, după ce a căutat bani prin casă, însă nu a găsit, părăsind locul infracțiunii, sub formă de *tentativa la tâlhărie, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, săvârșit cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, cu o deosebită cruzime, care din cauze independente de voința făptuitorului acesta nu și-a produs efectul.*

3. Avocatul Lungu Artur în numele inculpatului a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia și rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit de prima instanță.

În motivare apelului declarat, avocatul a considerat sentința ilegală și nefondată din următoarele motive.

Instanța de fond nu a luat în considerație și nu a ținut cont de declarațiile inculpatului, date în ședința judiciară, prin care a comunicat instanței că nu-și recunoaște vina în comiterea infracțiunilor de care este acuzat, a considerat ilegală învinuirea sa în comiterea acestor infracțiuni, deoarece el nu le-a comis.

Instanța a neglijat total să analizeze și să dea apreciere încalcărilor procesual-penale admise de organul de urmărire penală la reținerea inculpatului și la colectarea probelor de acuzare a sa în comiterea infracțiunilor ce i-au fost imputate.

Bejinari Serghei a fost atras la răspundere penală doar în baza declarațiilor sale la faza de urmărire penală care au fost obținute ilegal și care nu corespund adevărului, dar care au fost date de frică, în urma violenței fizice și psihice, în perioada privării ilegale de libertate, care conform practicii CEDO, constituie tortură.

În același mod ilegal, instanța a omis să dea apreciere argumentelor apărării cu privire la inadmisibilitatea probelor din dosar, limitându-se doar la expresia că ele sunt declarative, fără a proba aceste afirmații.

Instanța de fond, nu a constatat și nu a descris motivat, care este motivul infracțiunii și care este legătura lui Bejinari Serghei cu motivul real al omuciderii.

La fel, instanța de fond nu a constatat prin sentință, când a apărut la Bejinari Serghei intenția de a o omorî pe victimă și prin care împrejurări se constată apariția intenției de a comite infracțiunea, dacă și succesul părții vătămate și martorii audiați care îl cunosc pe Bejinari Serghei, au declarat că ei nu cred că ultimul a comis infracțiunea, deoarece el nu este o persoană predispusă spre a comite infracțiuni.

De asemenea, instanța a pronunțat sentința din 10 decembrie 2018, cu încălcarea gravă a prevederilor art.8 alin.(3) Cod de procedură penală, care în mod expres indică

la faptul că - concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului.

Învinuirea adusă nu s-a confirmat în instanța în mod legal și instanța în mod ilegal a pronunțat o sentință de condamnare în privința lui Bejinari Serghei.

Astfel, a solicitat admiterea cererii de apel și casarea sentinței, cu pronunțarea în privința inculpatului a unei noi hotărâri de achitare, deoarece în acțiunile sale nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii, în baza temeiurilor de fapt și de drept, invocate atât în cadrul examinării cauzei cât și în prezenta cerere de apel.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 septembrie 2022, apelul declarat de avocatul Lungu Artur, în numele inculpatului a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind constatarea vinovăției inculpatului Bejinari Serghei în comiterea infracțiunii prevăzute de art.145 alin.(2) lit. b), e), j) Cod penal, totodată corect a stabilit mărimea și tipul pedepsei, ținând cont de circumstanțele cauzei și persoană.

Prin urmare, instanța de apel a considerat că, instanța de fond corect a stabilit starea de fapt și just a calificat acțiunile inculpatului Bejinari Serghei în baza art.145 alin.(2) lit. b), e), j) Cod penal, sub formă de omor intenționat, săvârșit din interes material, profitând de starea de neputință cunoscută a victimei, care se datorează vârstei înaintate, cu o deosebită cruzime.

În urma evaluării integrale a probelor cercetate, instanța de apel a constatat că, probele administrate pe cauză în acuzarea inculpatului, cercetate atât în ședința instanței de fond, precum și verificate suplimentar în ședința instanței de apel, corespund cerințelor stipulate de art.101 Cod de procedură penală, adică sunt pertinente, concludente, utile pentru a putea fi puse la baza unei sentințe de condamnare, ele fiind în coroborare între ele și demonstrând deplin vinovăția lui Bejinari Serghei în comiterea infracțiunii prevăzute de art.145 alin.(2) lit. b), e), j) Cod penal, după cum a stabilit instanța de fond, în deplină măsură.

Luând în considerație probele cercetate în ansamblu, instanța de apel a conchis că, nu există dubii rezonabile în constatarea vinovăției lui Bejinari Serghei în comiterea infracțiunii stabilite de instanța de fond, vina inculpatului fiind dovedită incontestabil prin ansamblul de probe administrate în materialele cauzei penale, la care s-a făcut referire și la cercetarea cărora inculpatul și apărarea au avut acces deplin, temei de a pune la îndoială probele respective nefiind stabilite.

În aspectul invocat de apărare, instanța de apel a opinat că, este nefondat apelul declarat de avocat, cele invocate în apel fiind declarative și nu combat situația stabilită pe cauză de constatare a vinovăției inculpatului, afirmațiile invocate fiind contrazise prin probe existente pe cauză, care demonstrează vina inculpatului în faptele stabilite de instanța de fond.

Faptul că inculpatul nu recunoaște vina, poziția indicată în apel de avocat este apreciată ca o metodă de apărare, ceea ce nu poate echivala cu achitarea lui Bejinari Serghei, fiind constatată complet vina acestuia prin cumulul de dovezi cercetate care se coroborează reciproc, temeiuri de achitare a inculpatului nefiind stabilite.

În sensul dat, instanța de apel a indicat și faptul că, deși inculpatul și avocatul nu

sunt de acord cu probele cercetate și s-a invocat inadmisibilitatea probelor, nu au contestat legalitatea la careva acte și acțiuni procesuale îndeplinite de organul de urmărire penală în modul și termenul stabilit de lege, precum și la finisarea urmăririi penale și luarea de cunoștință cu materialele cauzei, nu au avut nici o obiecție asupra actelor menționate, prezumându-se că au acceptat situația dată.

Instanța de apel a menționat că, instanța de fond, printr-o apreciere justă a probelor, corect a concluzionat asupra condamnării inculpatului, luând în considerație totalitatea probelor întru susținerea învinuirii inculpatului, care, în ansamblu, resping motivele apelantului, deoarece materialul probator al cauzei penale dovedește legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la pronunțarea sentinței de condamnare în privința inculpatului.

5. Avocatul Lungu Artur, în numele inculpatului, în baza art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală a contestat cu recurs decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul să fie achitat.

5.1. În motivarea cerințelor se invocă temeuri similare ca și în apelul declarat împotriva sentinței Judecătoriai Edineț, sediul Ocnița din 10 decembrie 2018.

Prin urmare, consideră că, la examinarea cauzei, instanța de apel nu a ținut cont de faptul ca inculpatul nu-și recunoaște vina și consideră ilegală învinuirea sa în comiterea acestei infracțiuni, deoarece el nu a comis fapta infracțională.

Astfel, instanța de apel, nu a reacționat nu a dat apreciere și nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel, referitor la împrejurările constatate.

Bejinari Serghei a fost atras la răspundere penală doar în baza declarațiilor sale, care au fost obținute ilegal și care nu corespund adevărului, dar care au fost date de frică, în urma violenței fizice și psihice, în perioada privării ilegale de libertate, care conform practicii CEDO, constituie tortură.

Respectiv, instanța de apel urma să țină cont și de rezultatele evaluării psihologice preliminare și rezultatele expertizei psihologice judiciare, care au stabilit faptul că Bejinari Serghei este o personalitate cu un nivel diminuat de inteligență, este ușor influențabil și poate fi ușor manipulat din exterior, fapt care l-au determinat să dea acordul la recunoașterea vinei sale la faza de urmărire penală.

La fel, instanța de apel nu a dat apreciere corectă și nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel cu referire la calificarea acțiunilor lui Bejinari Serghei, care nu a comis infracțiunea, deoarece nu a avut nici un motiv să facă așa ceva, nu este o persoană predispusă spre a comite infracțiuni și a argumentat motivele semnării declarațiilor de recunoaștere a faptului comiterii infracțiunii.

Într-o altă ordine de idei, menționează avocatul că, instanța este obligată prin norme imperative, procesual-penale, să facă o analiză și să dea aprecieri motivelor invocate în apel și recurs și să se expună asupra tuturor încălcărilor procesual-penale reclamate în cadrul urmăririi penale, la etapa examinării cauzei în instanța de fond și de apel, care în mod legal impun spre pronunțarea unei sentințe de achitare.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat de avocat, menționând că acestea urmează a fi respins ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele din dosarul cauzei, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată

că este vădit neîntemeiat.

Potrivit textului recursului, recurentul invocă ca temei de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În esență, criticele recurentului se axează pe ideea că, instanțele inferioare nu au intrat pe deplin în esența acțiunilor inculpatului, acestea fiind apreciate greșit, eronat fiind dispusă condamnarea acestuia în baza art.145 alin.(2) lit. b), e), j) Cod penal.

Raportând normele de drept citate la circumstanțele cauzei, Colegiul penal constată că, aceste temeuri nu-și găsesc confirmarea în speța dedusă judecării și în acest sens menționează următoarele.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, se atestă că, concluziile din partea descriptivă a hotărârii contestate, relevă în mod concludent că, dispunând menținerea sentinței, instanța de apel corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale inculpatului, în conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, fiind apreciate în conformitate cu prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor.

Colegiul penal constată că, recurentul critică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond, considerându-l ca necorespunzător circumstanțelor de fapt ale cauzei, însă aceste argumente nu pot fi reținute deoarece, conform art.101 alin.(2) Cod de procedură penală, la faza judecării cauzei, instanța de judecată apreciază probele conform propriei convingeri formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Toate probele administrate au primit apreciere la justa lor valoare, concluziile privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii rezultând din circumstanțele de fapt stabilite în cauză, iar motivele aduse de recurent, precum că instanța nu a dat o apreciere cuvenită probelor din dosar, țin de starea de fapt a cauzei.

Colegiul penal atestă că, instanțele inferioare corect au stabilit prezența în acțiunile inculpatului atât a elementelor care caracterizează latura obiectivă a infracțiunii imputate, cât și cea care caracterizează latura subiectivă, precum și obiectul și subiectul infracțiunii, or, de către acestea, prin probele administrate, cert au stabilit că inculpatul, în mod intenționat a comis infracțiunea prevăzută de art.145 alin.(2) lit. b), e), j) Cod penal.

În cauză au fost stabilite toate elementele componente ale infracțiunii imputate inculpatului, inclusiv vinovăția acestuia, după cum rezultă din hotărârile instanțelor de fond, care s-au pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și și-au motivat concluziile prin cumulul de probe pertinente și concludente, administrate pe parcursul judecării cauzei și ulterior apreciate în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală.

În contextul celor menționate, Colegiul penal constată că, decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeurile de fapt și de drept care au dus la emiterea soluției contestate, precum și s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, fapta întrunește elementele constitutive ale infracțiunii incriminate, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Suplimentar, analizând textul deciziei atacate în coraport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal atestă că, instanța de apel s-a expus argumentat și motivat, bazându-și just soluția din decizie, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct.61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs nu constată prezența erorii invocate de drept de către recurent, ce ar genera casarea hotărârii atacate, și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Lungu Artur în numele inculpatului Bejinari Serghei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui *Bejinari Serghei XXXXX* deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 02 martie 2023.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie